

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Ured za ljudska prava i
prava nacionalnih manjina

ZAPISNIK

sa drugog sastanka Radne skupine za izradu Nacrta Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. i Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., za razdoblje od 2022. do 2024.,

održanog 14. srpnja 2022.

01. kolovoza 2022.

Dnevni red:

1. Usuglašavanje oko posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. u svrhu ostvarivanja strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske 2030.
2. Usuglašavanje oko mjera za provedbu pojedinih posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.
3. Razno

Nazočni članovi i zamjenici članova Radne skupine:

Drugom sastanku Radne skupine za izradu Nacrta Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. i Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., za razdoblje od 2022. do 2024. (u daljnjem tekstu: Radna skupina) sudjelovali su:

- voditelj Radne skupine: Alen Tahiri, univ. spec. pol.
- zamjenik voditelja Radne skupine: Danijela Gaube
- tajnik Radne skupine: Kristinka Režek

- članovi i zamjenici članova:
 1. Viktor Koska, član, Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske
 2. Dean Strbačko, zamjenik članice, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
 3. Irena Sever, članica, Ministarstvo unutarnjih poslova
 4. Manuela Šporčić Horčićka, članica, Ministarstvo unutarnjih poslova
 5. Katarina Adžić, članica, Ministarstvo obrane
 6. Maida Pamuković, članica, Ministarstvo pravosuđa i uprave
 7. Marija Lukec Presker, članica, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
 8. Tihana Perković, zamjenica članice, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
 9. Mira Križanović, članica, Ministarstvo znanosti i obrazovanja
 10. Mirna Kanduth, članica, Ministarstvo turizma i sporta
 11. Marina Rašan, zamjenica zamjenika članice, Ministarstvo turizma i sporta
 12. Dubravko Muzur, zamjenik članice, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
 13. Vesna Sokol, dr. med. dent., članica, Ministarstvo zdravstva
 14. Virna Floreani, članica, Državni inspektorat
 15. Tihana Zidanić Šakota, članica, Hrvatski zavod za zapošljavanje
 16. Sanja McMurty, zamjenica člana i zamjenice člana, Agencija za odgoj i obrazovanje
 17. Ksenija Banović, članica, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
 18. Ana Pikelja, zamjenica članice, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

19. Marijana Lalić, članica, Agencija za elektroničke medije
20. Alma Bahonjić, zamjenica članice, Agencija za elektroničke medije
21. Anita Lazarin, članica, Pravosudna akademija
22. Sven Novosel, član, Hrvatski Crveni križ
23. Nela Pamuković, članica, Centar za žene žrtve rata – ROSA
24. Ivica Marinac, zamjenik člana, Hrvatska odvjetnička komora
25. doc. dr. sc. Lucija Sokanović, zamjenica člana, Akademija pravnih znanosti Hrvatske
26. Suzana Lepad Štefančić, članica, Hrvatsko novinarsko društvo
27. Tomislav Ramljak, član, Centar za nestalu i zlostavljanu djecu
28. Ana Veočić, zamjenica člana, Centar za nestalu i zlostavljanu djecu

Zamjenik članice Radne skupine, Dubravko Muzur, voditelj Službe za strateško planiranje u Sektoru za strateško planiranje i upravljanje razvojem, Uprave za strateško planiranje i koordinaciju fondova EU, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u radu Radne skupine sudjeluje s ciljem podrške u primjeni zakonodavnog i metodološkog okvira sustava strateškog planiranja.

Sastanku nisu prisustvovali predstavnici Vrhovnog suda Republike Hrvatske (dr. sc. Marin Mrčela, izv. prof. i Perica Rosandić) i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (Gordana Križanić i Diana Kovačević Remenarić).

Sažetak:

Dana 14. srpnja 2022., s početkom u 14,00 sati održan je drugi sastanak Radne skupine za izradu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., za razdoblje od 2022. do 2024. (u daljnjem tekstu: Radna skupina). Sastanak je putem Microsoft Teams aplikacije vodila zamjenica voditelja Radne skupine, voditeljica Službe za ljudska prava, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, gđa Danijela Gaube.

Sastanku je nazočilo ukupno 28 članova/ica i zamjenika/ica članova/ica Radne skupine, predstavnik Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije zadužen za osiguravanje podrške i praćenje procesa izrade akata strateškog planiranja te tajnica Radne skupine.

Dnevni red sastanka koji je jednoglasno usvojen, uključivao je usuglašavanje oko posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. u svrhu ostvarivanja strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske 2030. te usuglašavanje oko mjera za provedbu pojedinih posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.

Članovima Radne skupine prezentirani su posebni ciljevi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., korigirani sukladno primjedbama koordinacijskog tijela sustava strateškog planiranja (Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije) nakon prvog sastanka Radne skupine održanog u svibnju 2022., pojedine mjere za provedbu posebnih ciljeva te aktivnosti koje će se provoditi u okviru predstavljenih mjera. Nakon prezentacije posebnih ciljeva i mjera Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., članovi Radne skupine zamoljeni su da se do 22. srpnja 2022. pisano očituju:

- jesu li suglasni s predloženim posebnim ciljevima Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.*
- da dostave komentare/dopune/izmjene predloženih mjera/aktivnosti za provedbu posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.*

Sastanak je završen u 16,00 sati.

Uvodno:

Drugi sastanak Radne skupine započeo je u 14,00 sati, 14. srpnja 2022., a održan je u virtualnom obliku, putem Microsoft Teams aplikacije. Sastanak je vodila zamjenica voditelja Radne skupine, voditeljica Službe za ljudska prava, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, gđa Danijela Gaube.

Nakon uvodnih pozdravnih riječi, zamjenica voditelja Radne skupine upoznala je članove Radne skupine sa činjenicom da su se ovoj Radnoj skupini pridružili predstavnici Centra za nestalu i zlostavljaju djecu, g. Tomislav Ramljak, član Radne skupine i Ana Veočić, zamjenica člana. G. Ramljak je predstavljajući rad Centra za nestalu i zlostavljaju djecu naglasio da se radi o organizacija koja djeluje već više od deset godina u području zaštite djece od zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja putem interneta, da svakodnevno skrbe o djeci koja se nalaze u nepovoljnim životnim uvjetima i da nastoje podići kvalitetu njihova života, kao i da u suradnji sa zajednicom, stručnjacima i nadležnim institucijama rade na prevenciji nestanka djece te pružaju podršku obiteljima u kriznim situacijama. Nadalje, Centar za nestalu i zlostavljaju djecu vodi nacionalni telefonski broj za nestalu djecu 116000, a Centar je jedno vrijeme bio i dio nacionalnog referalnog sastava suzbijanja trgovanja ljudima kroz pružanje usluge skloništa za maloljetne žrtve trgovanja ljudima.

Zamjenica voditelja Radne skupine zatim je ukratko predstavila Prijedlog dnevnog reda koji je potom jednoglasno usvojen.

Predstavljanje posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. u svrhu ostvarivanja strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske 2030.

Zamjenica voditelja Radne skupine najprije je predstavila srednjoročnu viziju razvoja predmetnog područja suzbijanja trgovanja ljudima na način da ona glasi: „*Do 2027., nacionalni referalni sustav suzbijanja trgovanja ljudima bit će učinkovit, djelotvoran i usmjeren na prevenciju, zaštitu žrtava trgovanja ljudima te odgovarajuće sankcioniranje počinitelja kaznenih djela trgovanja ljudima.*“ Nakon predstavljanja vizije novog strateškog dokumenta, pozvala je članove Radne skupine da iznesu svoje komentare na predloženu viziju. Kako se nitko od prisutnih članova Radne skupine nije javio za riječ, zamjenica voditelja Radne skupine nastavila je sa predstavljanjem posebnih ciljeva novog Nacionalnog plana, koji su korigirani sukladno primjedbama koordinacijskog tijela sustava strateškog planiranja (Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije) nakon prvog sastanka Radne skupine održanog u svibnju 2022.

Uvodno je ponovila kako će novi strateški dokument biti izravno povezan s razvojnim smjerom 2. iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030., a koji se odnosi na jačanje otpornosti na krize (usmjerenost na jačanje otpornosti na krize dovest će do podizanja kvalitete života za sve građane. Povećana sposobnost javnih službi za prevenciju različitih sigurnosnih prijetnji i reagiranje na njih jedan je od osnovnih preduvjeta za suzbijanje ovog globalnog fenomena). Nadalje, novi strateški dokument bit će izravno povezan sa dva strateška cilja iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. i to SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život (unaprjeđenje ravnomjerne dostupnosti i kvalitete sveobuhvatne socijalne skrbi za posebno osjetljive skupine, djecu, mlade, osobe iz ruralnih područja, osobe s invaliditetom,

žrtve nasilja u obitelji, djecu, starije osobe, beskućnike, žrtve trgovanja ljudima, azilante, osobe bez dovoljno sredstava za uzdržavanje) te SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj (osiguranje sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i teritorija, uključujući i kibernetičku sigurnost, integrirano upravljanje granicama, digitalizacija sigurnosnog sustava i provedba interoperabilnosti informacijskih sustava te prilagodba nacionalne sigurnosne arhitekture novim sigurnosnim izazovima).

Naglasila je povezanost novog strateškog dokumenta sa UN Ciljevima održivog razvoja (SDGs), konkretno ciljem 5. Rodna ravnopravnost, podciljem 5.2 Eliminirati sve oblike nasilja nad ženama i djevojčicama u javnoj i privatnoj sferi, uključujući trgovanje ljudima, odnosno seksualnu eksploataciju i druge oblike eksploatacije te ciljem 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast, podciljem 8.7. Poduzeti neposredne i učinkovite mjere za iskorjenjivanje prisilnog rada, okončanje modernog ropstva i trgovanje ljudima i osigurati zabranu i uklanjanje najgorih oblika dječjeg rada, uključujući zapošljavanje i korištenje dječjih vojnika i do 2025. okončati dječji rad u svim njegovim oblicima.

Predloženi posebni ciljevi su: posebni cilj 1. *Prevenција trgovanja ljudima*, posebni cilj 2. *Unapređenje sustava, identifikacije, pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima* i poseban cilj 3. *Sustavna suradnja na nacionalnoj i međunarodnoj razini*.

Predstavljanje mjera za provedbu pojedinih posebnih ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.

U okviru posebnog cilja 1. *Prevenција trgovanja ljudima*, predložene su sljedeće mjere za njegovu provedbu: Mjera 1. Podizanje javne svijesti o problematici trgovanja ljudima i Mjera 2. Provođenje edukativnih aktivnosti s ciljem suzbijanja trgovanja ljudima. Unutar Mjere 1. Podizanje javne svijesti o problematici trgovanja ljudima, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Osmišljavanje i organiziranje javne kampanje o različitim oblicima vrbovanja putem interneta s posebnim naglaskom na žene i djecu; Aktivnost 2. Osmišljavanje i organiziranje javne kampanje o radnoj eksploataciji u visokorizičnim sektorima i visokorizičnom okruženju; Aktivnost 3. Promicanje inicijative o dužnoj pažnji u globalnom opskrbnom lancu proizvoda i Aktivnost 4. Podizanje svijesti svih tijela kaznenog progona o tome kako izbjeći ponovnu viktimizaciju i stigmatizaciju žrtava trgovanja ljudima.

Predstavnicā Ministarstva unutarnjih poslova, Irena Sever i predstavnica Ministarstva pravosuđa i uprave, Maida Pamuković, zatražile su pojašnjenje vezano za aktivnost 3. Promicanje inicijative o dužnoj pažnji u globalnom opskrbnom lancu proizvoda, a predstavnica Centra za žene žrtve rata – ROSA, Nela Pamuković postavila je pitanje kako ta aktivnost glasi na engleskom jeziku. Tajnica Radne skupine pojasnila je da se radi o preporuci preuzetoj iz Strategije Europske unije o suzbijanju trgovanja ljudima za razdoblje od 2021. do 2025. (dalje u tekstu: EU Strategija), a odnosi se na suzbijanja radne eksploatacije na način da se promoviraju proizvodi koji nisu rezultat prisilnog rada. Naime, određeni proizvodi na tržištu imaju posebne oznake (npr. 100% slavery free) koje dokazuju podrijetlo tog proizvoda i potvrđuju da nisu rezultat prisilnog rada te bi se u okviru ove aktivnosti promoviralo osvještavanje javnosti o postojanju tih proizvoda i poticala njihova prodaja/kupnja. Aktivnost u EU Strategiji glasi: eng. „Promote initiatives on due diligence in the global supply chain of products.”

Predstavnica Hrvatskog novinarskog društva, Suzana Lepan Štefančić je predložila, a vezano za mjeru 1. Podizanje javne svijesti o problematici trgovanja ljudima, da se provodi i edukacija novinara, kao jedne od ciljanih skupina, kako bi novinari što relevantnije i stručnije mogli pratiti teme koje se tiču trgovanja ljudima. Predložila je i slanje periodičnih izvješća medija/održavanje konferencija za medije, kako bi javnost bila upoznata s problematikom i stanjem na području trgovanja ljudima, čime bi se pomoglo u ostvarivanju ciljeva Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima (u smislu detekcije, prevencije pa nadalje).

Unutar mjere 2. Provođenje edukativnih aktivnosti s ciljem suzbijanja trgovanja ljudima, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Proširivanje sadržaja o trgovanju ljudima u kurikulumima osnovnih i srednjih škola; Aktivnost 2. Provođenje edukacija za prosvjetne djelatnike i stručne radnike u odgojno-obrazovnim ustanovama; Aktivnost 3. Osmišljavanje i provođenje informativnih radionica za djecu i mlade; Aktivnost 4. Osmišljavanje i provođenje informativnih radionica za migrante, izbjeglice i tražitelje međunarodne zaštite; Aktivnost 5. Provođenje edukacija za djelatnike i volontere u Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite; Aktivnost 6. Održavanje seminara za djelatnike, djecu i mlade punoljetne osobe u ustanovama socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i mlade punoljetne osobe s problemima u ponašanju i Aktivnost 7. Obrazovanje turističkih djelatnika i radnika drugih uslužnih djelatnosti o problematici trgovanja ljudima. Predstavnica Ministarstva turizma i sporta, Mirna Kanduth navela je da su unutar ministarstva raspravili provođenje aktivnosti koja se tiče obrazovanja turističkih djelatnika i radnika drugih uslužnih djelatnosti o problematici trgovanja ljudima te da su suglasni da se ova aktivnost provodi na način da bi navedeno ministarstvo bilo sunositelj ove aktivnosti te bi povezalo Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske sa relevantnim udrugama na ovom području. Predstavnica Ministarstva znanosti i obrazovanja, Mira Križanović se u odnosu na aktivnost koja predviđa proširivanje sadržaja o trgovanju ljudima u kurikulumima osnovnih i srednjih škola očitovala da podržava tu aktivnost, ali da ju je potrebno preciznije definirati, jer su kurikulumi Građanski odgoj i obrazovanje te Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije doneseni 2019. te da nije sigurno da će se mijenjati do 2027.

Predstavnik Centra za nestalu i zlostavljanju djecu, Tomislav Ramljak naveo je da neke od ovdje predloženih aktivnosti Centar već provodi s obzirom da u poludnevnom boravku imaju preko 100 djece sa problemima u ponašanju, da vezano za obilježavanje Međunarodnog dana nestale djece rade određene kampanje na temu iskorištavanja i vrbovanja djece te da u pet slavonskih županija informiraju i educiraju raseljene osobe iz Ukrajine kroz dnevni centar. Naveo je i da je s nacionalnim koordinatorom dogovorio za jesen provođenje edukacija za djecu osnovnoškolskog uzrasta u poludnevnom boravku, koja aktivnost je u pripremi, kao i da pripremaju kampanje na ovu temu.

Predstavnica Agencije za odgoj i obrazovanje, Sanja McMurty, predložila je da se vezano za Aktivnost 2. Provođenje edukacija za prosvjetne djelatnike i stručne radnike u odgojno-obrazovnim ustanovama upotrijebi termin „provođenje stručnog usavršavanja za odgojno-obrazovne radnike u odgojno-obrazovnim ustanovama“, čime će biti obuhvaćeni ravnatelji, stručni suradnici, odgajatelji i učitelji.

U okviru posebnog cilja 2. Unapređenje sustava, identifikacije, pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima, predložene su sljedeće mjere za njegovu provedbu: Mjera 1. Unaprjeđenje postojećeg normativnog okvira s ciljem zaštite žrtava trgovanja ljudima, otkrivanja, procesuiranja i

odgovarajućeg sankcioniranja počinitelja kaznenih djela trgovanja ljudima te smanjenja potražnje; Mjera 2. Jačanje proaktivnih metoda identifikacije žrtava trgovanja ljudima; Mjera 3. Osnaživanje mobilnih timova; Mjera 4. Praćenje postupaka otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja kaznenog djela trgovanja ljudima i srodnih kaznenih djela, Mjera 5. Pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima; Mjera 6. Usvajanje politika i mjera regulacije poslovnog sektora radi poduzimanja odgovarajućih i učinkovitih mehanizama u otklanjanju rizika od trgovanja ljudima te Mjera 7. Kontinuirano usavršavanje ciljanih skupina na temu suzbijanja trgovanja ljudima.

Tajnica Radne skupine detaljnije je pojasnila aktivnosti za provedbu Mjere 1. Unaprjeđenje postojećeg normativnog okvira s ciljem zaštite žrtava trgovanja ljudima, otkrivanja, procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja počinitelja kaznenih djela trgovanja ljudima te smanjenja potražnje, a to su: Aktivnost 1. Donošenje Zakona o suzbijanju trgovanja ljudima – razmotriti, Aktivnost 2. Donošenje Protokola o razmjeni podataka o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima, Aktivnost 3. Donošenje Izmjena i dopuna Protokola za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima, Aktivnost 4. Zakonsko reguliranje obveze državnog odvjetnika da izvještava policiju o daljnjem tijeku postupka radi lakšeg praćenja predmeta trgovanja ljudima, Aktivnost 5. Zakonsko reguliranje posebne odredbe o nekažnjavanju žrtava trgovanja ljudima, Aktivnost 6. Osiguranje novčane naknade i realizacija imovinskopravnog zahtjeva žrtvama trgovanja ljudima kroz odgovarajuće zakonske izmjene, Aktivnost 7. Osiguranje hitnog postupanja svih sudionika kaznenog postupka u predmetima trgovanja ljudima, Aktivnost 8. Usklađenje Standardne operativne procedure Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske (Procedura pružanja zdravstvene pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima) s novim pravnim okvirom za postupanje s žrtvama trgovanja ljudima. Navedene aktivnosti proizlaze iz preporuka europskih i stranih evaluatora te preporuka iz evaluacije nacionalnog referalnog sustava iz listopada 2021. Ako bi se krenulo sa inicijativom donošenja posebnog Zakona o suzbijanju trgovanja ljudima, kao *lex specialis*, njime bi se pokušalo zakonski regulirati cijelo ovo područje te postojećim Protokolima dati snagu podzakonskih akata. U suprotnom, potrebno je otkloniti odgovarajuće praznine koje su se pojavile u praksi, s naglaskom na zakonsko reguliranje nekažnjavanja žrtava trgovanja ljudima te osiguranja novčane naknade.

Gđa Pamuković je iznijela očitovanje Ministarstva pravosuđa i uprave na predložene aktivnosti kako slijedi: „U odnosu na mjeru 1. Aktivnost 1. iz prijedloga Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022.-2027., ukazujemo kako ovdje nije razvidno područje primjene Zakona o suzbijanju trgovanja ljudima. Ukoliko bi takvim Zakonom bilo propisano i kazneno djelo trgovanja ljudima, nismo suglasni s prijedlogom, upravo iz razloga što se pri donošenju novog Kaznenog zakona koji je stupio na snagu 2013. godine, težilo njegovoj što većoj kodifikaciji koja doprinosi predvidivosti onoga što je kažnjivo, a time posljedično i pravnoj sigurnosti.

U odnosu na mjeru 1. Aktivnost 4. iz prijedloga Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022.-2027., ukazujemo kako je državni odvjetnik ovlašten tužitelj u predmetima trgovanja ljudima i kako državni odvjetnik u konačnici temeljem svih prikupljenih dokaza, donosi državno odvjetničku odluku o odbačaju kaznene prijave ili pokretanju kaznenog postupka. U prethodnoj fazi kaznenog postupka već sada sukladno odredbama ZKP-a sudjeluje policija, primjerice: među ostalim provode dokaznu radnju pretrage, provode hitne dokazne radnje, ispitivanje osumnjičenika. Stoga, aktivnost 4. predlažemo brisati.

U odnosu na mjeru 1. Aktivnost 5, predlažemo da aktivnost glasi: „Razmotriti zakonsko reguliranje posebne odredbe o nekažnjavanju žrtava trgovanja ljudima.“

U odnosu na mjeru 1. Aktivnost 6. iz prijedloga Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022.-2027. , predlažemo istu brisati.

Naime, upravo zbog složenosti, što posljedično utječe i na dugotrajnost kaznenog postupka u rješavanju imovinskopravnog zahtjeva, ZKP predviđa mogućnost upućivanja oštećenika u parnicu. Slijedom navedenog, obligatorno rješavanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku (barem i jednog njegovog dijela) u predmetima trgovanja ljudima, možebitno bi moglo dovesti do odugovlačenja kaznenog postupka, a time i učinkovitost kaznenog progona. I prema sadašnjem zakonskom rješenju, imovinskopravni zahtjev će se raspraviti u kaznenom postupku, samo ako se time ne bi znatno odugovlačio taj postupak (čl. 153. st. 1. ZKP-a).

U odnosu na mjeru 1. Aktivnost 7. iz prijedloga Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022.-2027., predlažemo istu brisati.

Naime, i posljednjim izmjenama ZKP-a iz srpnja 2022., stvoreni su u cilju poboljšanja učinkovitosti i ubrzanja vođenja kaznenog postupka nužni preduvjeti za proširenje uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kaznenom postupku, tonsko snimanje je prošireno na sve faze rasprave u kaznenom postupku u narednom razdoblju, kada za to budu ispunjeni tehnički preduvjeti na sudovima, slijedom čega će se skratiti vrijeme trajanja rasprave, dok će sudionicima postupka biti olakšano praćenje njezinog tijeka. Zaključno, uvedena je tzv. Zabrana dvostrukog ukidanja presuda od strane drugostupanjskog suda, čime će se postići ubrzanje kaznenih postupaka u kojima je podnesena žalba.“

Zamjenica voditeljica Radne skupine i tajnica Radne skupine na izneseno stajalište Ministarstva pravosuđa i uprave očitovale su se na način da će se u daljnjem postupku izrade ovog dokumenta održati sastanci s predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje vezano za unapređenje postojećeg normativnog okvira, a sukladno međunarodnim preporukama koje se ponavljaju iz godine u godinu.

Vezano za Mjeru 2. Jačanje proaktivnih metoda identifikacije žrtava trgovanja ljudima predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Razvijanje Standardnih operativnih procedura Ministarstva unutarnjih poslova u postupcima suzbijanja trgovanja ljudima; Aktivnost 2. Primjena proaktivnog pristupa po modelu policijskog postupanja vođenog kriminalističko-obavještajnim saznanjima u cilju identifikacije žrtava trgovanja ljudima te otkrivanja počinitelja kaznenih djela povezanih s trgovanjem ljudima; Aktivnost 3. Intenziviranje policijskog praćenja i mapiranje rizičnih područja kibernetičkog prostora za trgovanje ljudima, a osobito mrežnih platformi koje promiču prodaju seksualnih proizvoda i usluga, radi otkrivanja počinitelja trgovanja ljudima u svrhu seksualne eksploatacije; Aktivnost 4. Jačanje proaktivnog rada pri otkrivanju potencijalnih slučajeva trgovanja ljudima za vrijeme turističke sezone; Aktivnost 5. Jačanje proaktivnog rada kroz provjeru djece bez pratnje radi otkrivanja potencijalnih slučajeva trgovanja djecom; Aktivnost 6. Sudjelovanje u provedbi međunarodnih i regionalnih operativnih akcija i projekata usmjerenih na identifikaciju žrtava i suzbijanje kriminaliteta povezanog s trgovanjem ljudima (Interpol, Europol, SELEC, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEX), regionalna i međunarodna policijska suradnja na temelju bilateralnih sporazuma); Aktivnost 7. Nastavak suradnje s organizacijama civilnog društva u vezi aktivnosti u području identifikacije žrtava trgovanja ljudima; Aktivnost 8.

Sustavno financiranje i informiranje javnosti o radu nacionalne SOS telefonske linije protiv trgovanja ljudima i Aktivnost 9. Rad na nacionalnoj SOS telefonskoj liniji protiv trgovanja ljudima.

Gđa Sever se u odnosu na predložene aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova očitovala da je suglasna s njihovim provođenjem. Također, gđa Nela Pamuković se očitovala da je suglasna s provođenjem aktivnosti 8. i 9. koje se odnose na nacionalnu SOS telefonsku liniju protiv trgovanja ljudima, dok je g. Ramljak predložio da se u odnosu na aktivnost 7. naglasi iskorištavanje putem interneta kao trenutno prevladavajući oblik iskorištavanja, pogotovo u odnosu na djecu.

Vezano za Mjeru 3. Osnaživanje mobilnih timova predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Organiziranje zajedničkih treninga za članove mobilnih timova, stručnjake u sustavu socijalne skrbi, državne odvjetnike, policijske službenike i inspektore rada; Aktivnost 2. Osiguravanje naknade troškova intervencije mobilnih timova i Aktivnost 3. Osiguravanje privremenog smještaja za žrtve trgovanja ljudima za vrijeme policijskog postupanja. S navedenim aktivnostima se predstavnik Hrvatskog Crvenog križa, Sven Novosel složio, s time da se obvezao dostaviti dodatne komentare, ako će biti potrebno.

Vezano za Mjeru 4. Praćenje postupaka otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja kaznenog djela trgovanja ljudima i srodnih kaznenih djela, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Uspostava jedinstvene baze podataka o slučajevima trgovanja ljudima, procesuiranju i sankcioniranju počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima i srodnih kaznenih djela; Aktivnost 2. Izvještavanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima, procesuiranju i sankcioniranju počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima i srodnih kaznenih djela sukladno nadležnosti; Aktivnost 3. Jačanje suradnje policijskih službenika i državnih odvjetnika proaktivnim postupanjem u vezi kaznenih djela trgovanja ljudima i srodnih kaznenih djela; Aktivnost 4. Uspostava učinkovitih financijskih istraga u suradnji Ureda za sprečavanje pranja novca i banaka u procjeni sumnjivih transakcija radi otkrivanja sredstava i mreža trgovaca ljudima te njihovo korištenje kao dokaza u kaznenom postupku i Aktivnost 5. Uspostava specijaliziranih županijskih državnih odvjetnika za trgovanje ljudima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku. Naglasak kod ove mjere je uspostava specijaliziranih županijskih državnih odvjetnika za trgovanje ljudima o čemu će se održati dodatni sastanci s predstavnicima državnog odvjetništva, kao i aktivnije uključivanje predstavnika sudbene vlasti u praćenju predmeta koji se odnose na kazneno djelo trgovanja ljudima i srodnih kaznenih djela.

Vezano za Mjeru 5. Pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, predloženo je ukupno 10 aktivnosti i to: Aktivnost 1. Osiguranje dostupnosti informacija identificiranim žrtvama trgovanja ljudima o njihovim pravima, dostupnim uslugama i načinu njihovog ostvarivanja; Aktivnost 2. Izrada individualnog plana i programa pomoći i zaštite za identificiranu djecu žrtve trgovanja ljudima; Aktivnost 3. Izrada individualnog plana i programa pomoći i zaštite za identificirane odrasle osobe žrtve trgovanja ljudima uzimajući u obzir njihov spol i preživljeno traumatsko iskustvo; Aktivnost 4. Ostvarivanje prava na obvezno zdravstveno osiguranje svih žrtava trgovanja ljudima; Aktivnost 5. Kontinuirano osiguravanje potrebnih zdravstvenih pregleda žrtvama trgovanja ljudima; Aktivnost 6. Osiguranje financijskih sredstava za rad nacionalnih skloništa za žrtve trgovanja ljudima; Aktivnost 7. Osiguranje besplatne pravne pomoći žrtvama trgovanja ljudima; Aktivnost 8. Uključivanje žrtava trgovanja ljudima u

postupke pripreme za zapošljavanje, radno-socijalno osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju i usavršavanje u cilju unapređenja njihove zapošljivosti i samozapošljavanja; Aktivnost 9. Sustavno primjenjivanje relevantnih zakonskih odredbi u cilju zaštite osobnih podataka identificiranih žrtava trgovanja ljudima i Aktivnost 10. Organiziranje godišnjih natječaja za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima te osiguranje tekućih donacija.

Predstavnica Ministarstva zdravstva, Vesna Sokol je napomenula da je predložena aktivnost 5. zapravo samo nastavak onoga što je već rađeno u prethodnom razdoblju, dok bi aktivnost 4. trebalo raspraviti sa čelnikom tijela i Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, jer iziskuje izmjenu Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju te da je potrebno procijeniti financijski učinak ove aktivnosti na proračun Ministarstva zdravstva. Gđa Maida Pamuković je navela da je kod izrade individualnog plana i programa pomoći i zaštite za identificirane žrtve trgovanja ljudima potrebno provesti individualnu procjenu potreba žrtve sukladno Pravilniku o načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve („Narodne novine“, broj 106/2017.). U odnosu na Aktivnost 7. Osiguranje besplatne pravne pomoći žrtvama trgovanja ljudima navela je da bi trebalo konzultirati Odjel za besplatnu pravnu pomoć pri Ministarstvu pravosuđa i uprave oko provođenja ove aktivnosti. Zamjenica voditelja Radne skupine navela je kako su ovu aktivnost do sada uglavnom provodile organizacije civilnog društva, dok bi se sada ova aktivnost pokušala redefinirati. Predstavnik Hrvatske odvjetničke komore, Ivica Marinac naveo je kako Hrvatska odvjetnička komora provodi edukacije odvjetnika na ovu temu i da postoje specijalizirane liste odvjetnika za pružanje pravne pomoći žrtvama trgovanja ljudima te da nema zapreke da se ove specijalizirane edukacije nastave. U odnosu na predloženu aktivnost 10. zamjenica voditelja Radne skupine naglasila je da je namjera potaknuti tijela državne uprave da raspisuju natječaje za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva u svrhu unapređenja sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj i proširenja aktivnosti organizacija civilnog društva. Predstavnica Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Marija Lukec Presker obvezala se dostaviti očitovanje na ovu predloženu aktivnost, dok se gđa Maida Pamuković očitovala da Ministarstvo pravosuđa i uprave nastavlja sektorsku analizu kroz treći ciklus mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela koja nije usmjerena isključivo na žrtve kaznenog djela trgovanja ljudima, već na žrtve i svjedoke svih kaznenih djela.

Vezano za mjeru 6. Usvajanje politika i mjera regulacije poslovnog sektora radi poduzimanja odgovarajućih i učinkovitih mehanizama u otklanjanju rizika od trgovanja ljudima, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Povećanje kapaciteta inspekcija rada i/ili socijalnih partnera (koji pokrivaju radne odnose) te olakšanje suradnje radi identifikacije žrtava trgovanja ljudima za radnu eksploataciju i kaznenog progona počinitelja; Aktivnost 2. Razvijanje javno-privatnih inicijativa s tvrtkama u visokorizičnim sektorima i visokorizičnim okruženjima i Aktivnost 3. Potpisivanje i ratifikacija Protokola iz 2014. uz Konvenciju o prisilnom radu iz 1930., Konvencije br. 189 Međunarodne organizacije rada o dostojanstvenom radu radnika u domaćinstvu te Međunarodne konvencije o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji iz 1990. Predstavnica Državnog inspektorata, Virna Floreani pozdravila je predloženu aktivnost 1. s time da je napomenula da bi se ipak trebalo obratiti čelniku tijela oko povećanja broja inspektora rada. Pojasnila je kako se kao socijalni partneri, osim sindikata mogu pojaviti i organizacije civilnog društva. U odnosu na aktivnost 3. zatraženo je očitovanje nadležnih tijela (Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te

Ministarstva vanjskih i europskih poslova), dok će se u odnosu na aktivnost 2. pokušati uspostaviti suradnja sa Hrvatskom gospodarskom komorom.

Predstavnik Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Dubravko Muzur je vezano za mjeru 6. predložio da se razmotri prebacivanje ove mjere u poseban cilj 1. Prevencija trgovanja ljudima s obzirom da se radi o otklanjanju rizika u ravnopravnim odnosima.

Vezano za mjeru 7. Kontinuirano usavršavanje ciljanih skupina na temu suzbijanja trgovanja ljudima, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Usavršavanje policijskih službenika, sudaca, državnih odvjetnika i predstavnika organizacija civilnog društva u radu na slučajevima trgovanja ljudima; Aktivnost 2. Edukacija pripadnika Oružanih snaga RH na temu suzbijanja trgovanja ljudima; Aktivnost 3. Nastavak zajedničkog obrazovanja stručnih radnika ustanova socijalne skrbi te zdravstvenih koordinatora i predstavnika organizacija civilnog društva na području pružanja pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima; Aktivnost 4. Nastavak zajedničkog obrazovanja djelatnika Odjela za podršku žrtvama i svjedocima te organizacija civilnog društva u cilju pružanja pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima; Aktivnost 5. Nastavak provedbe programa obrazovanja diplomatsko-konzularnog osoblja o suzbijanju trgovanja ljudima; Aktivnost 6. Usavršavanje djelatnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima; Aktivnost 7. Osposobljavanje odvjetnika za pružanje pravne pomoći žrtvama trgovanja ljudima i formiranje liste odvjetnika specijaliziranih za pružanje pravne pomoći žrtvama trgovanja ljudima i Aktivnost 8. Obrazovanje djelatnika Državnog inspektorata na temu suzbijanja trgovanja ljudima. Nastavno na predložene aktivnosti članovi Radne skupine raspravljali su o upotrebi ispravnog termina (usavršavanje, edukacija, nadogradnja, specijalizacija) te je odlučeno da će se o terminu koji će se koristiti kod definiranja ovih aktivnosti odlučiti prilikom definiranja nositelja. Gđa Sever je pozdravila inicijativu za edukacijom novinara na temu suzbijanja trgovanja ljudima te je predložila održavanje edukacija za članove Operativnog tima, kao i uključivanje službenika Ministarstva financija u referalni sustav suzbijanja trgovanja ljudima, konkretno carinskih i poreznih službenika jer je veća vjerojatnost da će carinski službenik na granici doći u doticaj sa žrtvom trgovanja ljudima nego pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske.

U okviru posebnog cilja 3. Sustavna suradnja na nacionalnoj i međunarodnoj razini, predložene su sljedeće mjere: Mjera 1. Unapređenje sustavne suradnje predstavnika tijela državne uprave i organizacija civilnog društva te nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima te Mjera 2. Sustavna suradnja Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim i regionalnim organizacijama te inicijativama na području suzbijanja trgovanja ljudima.

G. Muzur je iznio stajalište koordinacijskog tijela da je ovaj cilj i dalje definiran na preniskoj razini te da je unaprjeđenjem suradnje raznih dionika moguće doprinijeti ostvarenju posebnih ciljeva 1. i 2., kao što je prethodno i navedeno u njihovom mišljenju na predložene posebne ciljeve. Zamjenica voditelja Radne skupine pojasnila je da je bitno da taj cilj ostane kao poseban cilj te da će se Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u pisanom obliku očitovati zašto je to tako, a u daljnjoj komunikaciji sa koordinacijskim tijelom se može redefinirati njegov naziv.

Vezano za mjeru 1. Unapređenje sustavne suradnje predstavnika tijela državne uprave i organizacija civilnog društva te nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Održavanje redovitih sjednica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima; Aktivnost 2. Održavanje redovitih sastanaka

Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima; Aktivnost 3. Informiranje nacionalnog koordinatora o svim poduzetim aktivnostima na području suzbijanja trgovanja ljudima; Aktivnost 4. Upućivanje redovitih godišnjih izvješća Vladi Republike Hrvatske o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. i Aktivnost 5. Razmjena informacija o trgovanju ljudskim organima sukladno Konvenciji Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima.

Vezano za mjeru 2. Sustavna suradnja Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim i regionalnim organizacijama te inicijativama na području suzbijanja trgovanja ljudima, predložene su sljedeće aktivnosti: Aktivnost 1. Iniciranje, organiziranje i sudjelovanje u provedbi međunarodnih i regionalnih skupova, Aktivnost 2. Sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave kroz bilateralnu suradnju s drugim državama na području suzbijanja trgovanja ljudima, Aktivnost 3. Sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave u okviru aktivnosti međunarodnih i regionalnih organizacija i inicijativa na području suzbijanja trgovanja ljudima i Aktivnost 4. Informiranje predstavnika organizacija civilnog društva o međunarodnom i regionalnom djelovanju Republike Hrvatske na području suzbijanja trgovanja ljudima. G. Muzur je iznio opasku da metodološki nije ispravno da naziv mjere 2. bude isti kao naziv posebnog cilja 3. te da je svakako potrebno izvršiti određene korekcije koja primjedba je usvojena.

Nakon prezentacije posebnih ciljeva i mjera Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., zamjenica voditelja Radne skupine pozvala je prisutne članove da iznesu svoje komentare. Gđa Nela Pamuković se osvrnula na aktivnosti koje se odnose na podizanje javne svijesti o problematici trgovanja ljudima te je navela da su predetaljno raspisane, odnosno sadržajno preusko definirane. Ostali članovi Radne skupine nisu imali dodatnih komentara.

Zamjenica voditelja Radne skupine najavila je održavanje pojedinačnih sastanaka s predstavnicima pojedinih tijela oko definiranja i provođenja pojedinih mjera, a sljedeći sastanak ove Radne skupine najavila je za rujan.

Razno

Zamjenica voditelja Radne skupine pozvala je prisutne članove/ice i zamjenike/ice članova/ica Radne skupine da izvijeste o eventualnim novim aktivnostima na ovom području. Kako se nitko od prisutnih članova nije javio za riječ, zahvalila je svima na sudjelovanju na sastanku i suradnji.

Sastanak je završen u 16,00 sati.

KLASA: 004-01/21-11/03
URBROJ: 50450-01/07-22-48
Zagreb, 01. kolovoza 2022.

